

Економічні науки

УДК 658.821

Жартун Павло Олександрович

здобувач,

заступник директора наукового центру "Science"

Жартун Павел Александрович

соискатель,

заместитель директора научного центра "Science"

Zhartun Pavel

Aspirant,

Deputy Director of Scientific Center "Science"

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ МОНЕТИЗАЦІЇ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ
НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ МОНЕТИЗАЦИИ ДОБАВЛЕННОЙ
СТОИМОСТИ**

SOME ASPECTS OF VALUE ADDED MONETIZATION

Анотація. У статті проведено фрагментарне узагальнення відомих наукових поглядів на додану вартість з акцентами на найбільш вагомій, як на думку автора, стороні та складові даного поняття, дано однозначні відповіді, які можна вважати очевидними, на певні запитання, показана відсутність законодавчих та інших обмежень регулятора щодо створення самої доданої вартості, зроблено акцент на вплив доданої вартості на макроекономічні показники держави та вперше теоретично поставлене питання монетизації доданої вартості, наведені приклади монетизації, що існує. Дано визначення простих та гібридних активів.

Ключові слова: *додана вартість, монетизація доданої вартості, управління доданою вартістю, створення доданої вартості, зв'язок доданої вартості з макроекономічними показниками, регулювання доданої*

вартості, обмеження прав на створення доданої вартості, регулювання та перелік активів до яких дозволено додавати додану вартість, методи нормування кількісних показників доданої вартості. Прості і гібридні активи.

Аннотація. *В статье проведено фрагментарное обобщение известных научных взглядов на добавленную стоимость с акцентами на наиболее весомые, как по мнению автора, стороны и составляющие данного понятия, даны однозначные ответы, которые можно считать очевидными, на некоторые вопросы, показано отсутствие законодательных и других ограничений регулятора по созданию самой добавленной стоимости, сделан акцент на влияние добавленной стоимости на макроэкономические показатели государства и впервые теоретически поставлен вопрос монетизации добавленной стоимости, приведены примеры существующей монетизации. Дано определение простых и гибридных активов.*

Ключевые слова: *добавленная стоимость, монетизация добавленной стоимости, управление добавленной стоимостью, создание добавленной стоимости, связь добавленной стоимости с макроэкономическими показателями, регулирование добавленной стоимости, ограничения прав на создание добавленной стоимости, регулирования и перечень активов к которым разрешено добавлять добавленную стоимость, методы нормирования количественных показателей добавленной стоимости. Простые и гибридные активы.*

Summary. *The article deals with a fragmentary synthesis of well-known scientific views on value added with the emphasis on the most significant, as the author believes, the parties and components of the concept, the unambiguous answers that can be considered obvious, on certain questions, shows the lack of legislative and other restrictions of the regulator on the creation the most added*

value, the emphasis on the impact of value added on the macroeconomic indicators of the state and the first theoretically raised question of the value added monetization, examples of the existing monetization. The definition of simple and hybrid assets is given.

Key words: *value added, value added monetization, value added management, value added creation, value added link with macroeconomic indicators, value added regulation, restriction of the right to create value added, regulation and list of assets to which value added is allowed, methods valuation of quantitative indicator of value added. Simple and hybrid assets.*

Постановка проблеми. Така важлива економічна категорія як додана вартість, не зважаючи на те, що застосовується в економіці понад сто років і лежить в основі формування макроекономічного показника — ВВП кожної держави залишається з потенціалом, який використаний не до кінця. Якщо борги вже монетизовані протягом тисяч років за допомогою такого цінного паперу, як вексель і виконують функції по суті сурогатних грошей, то будь-якої монетизації доданої вартості крім як базису для непрямого нарахування податку на додану вартість та випуску акцій і деяких інших цінних паперів на сьогодні ми назвати не можемо. І основною причиною відсутності монетизації доданої вартості є відсутність прямого методу розрахунку величини доданої вартості. Наша задача є підготувати базис для розширення сфери застосування та збільшення потенціалу використання такої економічної категорії, як додана вартість, давши конкретні відповіді на прості запитання. Ці відповіді відкривають нам шлях до нових можливостей в експлуатації доданої вартості, які позитивно позначаться на збільшенні ВВП Держави, а також служитимуть для бізнесу інструментом розв'язку проблем, що виникають в наслідок світової фінансової кризи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджувались здебільшого україномовні джерела, що розміщені в інтернет-ресурсах. Однак вони також включають посилання на традиційні видання і містять цитати з них. Ми допустили що інформація між інтернетом та традиційними виданнями розподілена рівномірно і що все, що ми можемо знайти у традиційних виданнях, ми можемо також відшукати в інтернеті.

Цитати, що приведені з досліджуваних матеріалів красномовно свідчать про те, що погляди дослідників на додану вартість еволюціонували з часом, але і на сьогодні ми знаходимо не досконалі визначення, визначення в яких завуальовується природа доданої вартості. Крім того не знайшлося жодного правового документа, в якому би чітко було прописано хто має право створювати додану вартість, а хто такого права не має. Володіючи польською, чеською та іспанською мовами, автор безуспішно намагався знайти подібні відповіді в законодавстві Польщі, Чехії та Еквадору, що регулює питання доданої вартості, але жоден публічно доступний документ її не містить. Знання англійської дало можливість ознайомитись з регулюванням доданої вартості в Англії, Намібії та США. В перших двох країнах знову ж не знайдено відповідей по питанню права що до створення доданої вартості чи заборони, а в останній країні не існує податку на додану вартість в більшості штатів. Крім того ставились питання практикуючим правникам Чеської Республіки, які підтвердили відсутність такого регулювання і необхідністю користуватись логікою і здоровим глуздом у розумінні цього питання. Отже, виникла необхідність це питання дослідити, через те, що вони є вагомим з теоретичної та практичної точки зору.

Постановка завдання. Ціллю нашого дослідження є, за допомогою ознайомлення з доступною літературою, знаходження відповіді на прості, базисні питання:

1. Хто має обов'язок і/або право створювати додану вартість ?
2. З якою ціллю додається додана вартість ?
3. Чи існують обмеження на розмір доданої вартості ?
4. Чи може додана вартість додаватись лише виробником продукції чи також будь-ким іншим.
5. Як впливає на макроекономічні показники держави збільшення доданої вартості суб'єктами підприємницької діяльності.
6. Наявні приклади монетизації доданої вартості.
7. Що таке прості і гібридні активи?
8. Взаємозв'язок наукових розробок у сфері, що стосується доданої вартості з інтересами держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для знаходження відповідей на поставлені питання ми розглянули не тільки ті джерела які наведені в відповідному розділі, але і багато інших. Але тому, що в подальших дослідженнях інформація не несла нічого нового, а обсяг даної статті обмежений наявними вимогами, то повний перелік досліджених джерел ми тут наводити не будемо.

Додана вартість (Value Added) — різниця між вартістю продукції, що випускає підприємство, та вартістю засобів виробництва.

Додана вартість - це вартість, яка додається в процесі виробництва товарів до вартості сировини, матеріалів, палива на кожній стадії руху товарів від виробника до споживача.

$DV = VP - ВПС$, де

DV - додана вартість,

VP - виторг від реалізації товарів, робіт, послуг,

ВПС - витрати на придбання сировини [1].

В статті не сказано ким вартість додається, навіщо вона додається, в якому розмірі вона додається, чи до будь-якої продукції вона може бути додана, чи може вона бути додана виробником продукції чи будь-ким

іншим. В статті також упущена вартість робочої сили, включаючи працівників апарату управління. Ця вартість також вираховується від виторгу по реалізації продукції товарів чи послуг.

Тому формулу доданої вартості правильно подати так:

$ДВ = ВР - З$, де

ДВ - додана вартість,

ВР - виторг від реалізації товарів, робіт, послуг,

З – затрати (сукупні затрати)

Додана вартість - це вартість, створена в процесі виробництва на даному підприємстві і охоплює його реальний внесок у створення вартості конкретного продукту, тобто заробітну плату, прибуток та амортизацію [2].

На думку автора дане твердження є хибне. Адже в процесі виробництва додана вартість ніким не створювалась. В процесі виробництва створювався продукт чи товар чи щось інше, що вироблялось. Якби додана вартість створювалась, то вона б скоріше називалась *створеною вартістю*, а не доданою. Хоча це визначення дещо краще від попереднього, оскільки тут вже враховуються затрати на робочу силу.

Далі в статті зазначається: “Інакше кажучи, додана вартість - це валова продукція підприємства (або ринкова ціна випущеної продукції) за мінусом поточних матеріальних витрат, але з включенням в неї відрахувань на амортизацію (через те, що основні фонди підприємства беруть участь у створенні нової вартості виробленої продукції)” [2].

В статті також не сказано ким вартість додається, навіщо вона додається, в якому розмірі вона додається, чи до будь-якої продукції вона може бути додана, чи може вона бути додана виробником продукції чи будь-ким іншим.

У науковій роботі [3] проаналізовано більше десятка літературних джерел і відмічається, що в економічній літературі зустрічається ототожнення понять “додана вартість”, “додаткова вартість”, “добавлена

вартість”, “прибуток”, а також різні підходи до їх розмежування, що, у свою чергу, породжує плутанину у порядку розрахунку доданої вартості. Але ні одне з приведених визначень не дає відповіді на питання, які являються предметом нашого дослідження.

Найбільш об'єктивним на думку автора є визначення В.А. Семеніхіна та С.А. Крючков у підручнику “Економічна теорія: макроекономіка” які зазначають, що “Додана вартість – різниця між сумою продаж фірми та сумою, на яку фірма придбає сировину, матеріали у постачальників” [3].

Хоча в цьому визначенні теж залишаються завуальованими відповіді на питання, що нас цікавлять, а саме:” ким вартість додається, навіщо вона додається, в якому розмірі вона додається, чи до будь-якої продукції вона може бути додана”.

Попробуємо зрозуміти, що так ретельно ховається за цим останнім коротким визначенням. Для цього попробуємо дати своє визначення доданої вартості, що основане на останньому вище приведенному. “Додана вартість – це різниця в грошах, отриманих від продажу та сумою надбання активу, який продається.” Тоді “прибуток є додана вартість мінус податок на додану вартість” - попереднє визначення. Податок на додану вартість сплачується в діапазоні 15%-23% в залежності від країни. Але крім податку на додану вартість ми знаємо, що ще існує податок на прибуток, який складає 10%-35% в залежності від країни, а часом і нараховується по прогресивній шкалі (чим більший прибуток тим більший процент податку і сплачується). Тобто, уточнюючи наше попереднє визначення отримаємо фінальне:”Прибуток є додана вартість мінус податок на додану вартість і мінус податок на прибуток.”

Тобто, стає очевидним, що якщо не сплачується жодного податку, то прибуток є рівним доданій вартості. А введення поняття доданої вартості дає можливість бізнес оподаткувати двічі. Один раз податком на додану

вартість, а другий раз податком на прибуток. А оскільки процедура подвійного оподаткування прибутку виглядає явно не популярною, то це саме цю непопулярність і намагаються скрити за довгими та складними викладами. Мова йде тут про гроші, гроші, які держава двічі утримує з чинного бізнесу, тому все так заплутано і не зрозуміло про що йде мова. Правда, не кожна держава так себе поводить – в більшості штатів США податку на додану вартість не існує.

“Додана вартість – це та сума, яку кожна компанія додає від себе до придбаного товару, і після чого виробляє його реалізацію іншому споживачеві” [4].

Вираз “виробляє його реалізацію” напевно є літературно не вірним. Правильніше буде “реалізує”. З урахуванням цієї поправки вищевказане визначення буде звучати так: “додана вартість – це та сума, яку кожна компанія додає від себе до придбаного товару, і після чого реалізує іншому споживачеві”.

Нарешті ми дістались до істини, яка є простою. Виявляється додаткова вартість ніким не виробляється і ніхто не трудиться над її створенням. І ніякого виробничого процесу для отримання додаткової вартості взагалі не потрібно. Не потрібно ніякої сировини та ніякої енергії, не потрібно, крім як енергії взяти в руку ручку, олівець чи фломастер і на цінник написати ціну більшу ніж та, за яку товар був придбаний. Можна ще додати енергію мислення, енергію творчого процесу і перейменувати товар. Наприклад, купити пса за 20 доларів, а продати за 120 доларів чи за 40 доларів назвавши: “Автономна система охорони прилеглих до офісу територій і огорожених об’єктів зі здатністю виявляти порушника режиму об’єкта, що охороняють та локалізувати голосовими сигналами і/або пристроями, що обмежують здатність пересування порушника”.

Отже, формула є простою: “Купив, додав, продав”. Додав величину на власний розсуд. Величина, що додається, нормується лише бажаннями

продавця та можливостями покупця. І чим більше додано – тим більш “радіє Держава”, адже пропорційно росте і податок на додане. На додану вартість. Тобто кожна держава “мовчки зацікавлена”, щоб додана вартість була максимальною.

В тій же статті [4] відмічається автором: “Державі дуже вигідно, щоб підприємство купувало за дешево, а здійснювало продаж дорожче”. Тобто, по суті, кожна держава є зацікавлена в непродуктивному рості доданої вартості, в рості, до якого не докладається жодної суспільно-корисної праці, не створюється жодного суспільно-корисного продукту, а створюється по суті соціально-шкідливий продукт, який “вимиває гроші” з кишень споживача. Хоча, якщо дивитись глибше, то тут ми можемо побачити, що споживачу зі “спустошеними кишнями” не залишається вибору, як шукати оплачуване заняття, щоб ці пусті кишені наповнити. І в процесі такої діяльності держава очікує знову отримати додану вартість, на цей раз не виключено, що коштом соціально-корисної діяльності.

Додана вартість в умовах ринку є одним із головних показників для оцінки діяльності як окремого підприємства чи галузі так і ступеня розвитку економіки в цілому. Дана вартісна величина показує скільки у процесі виробництва готового продукту до сировини та матеріалів додано нової вартості, яка може бути куплена кінцевим споживачем. Саме куплена, тобто додана вартість має бути реалізованою, щоб виробництво мало змогу відновлюватися і розширюватися. Тобто, в ринковій економіці необхідно додавати до предметів праці рівно стільки вартості, щоб кінцевий продукт був конкурентоспроможним [5].

В даній роботі [5] по суті автором признається, що додана вартість є величиною, яка довільно додається до собівартості кінцевого продукту і автор, що цитується, рекомендує регулювати розмір доданої вартості з урахуванням ринкових можливостей.

“Державний комітет статистики України трактує додану вартість, як різницю між випуском товарів і послуг, що визначається їхньою вартістю і є результатом виробничої діяльності суб’єктів господарювання у звітному періоді, та проміжним споживанням, що показує вартість товарів і послуг, використаних у процесі виробництва.

Водночас К. Маркс у праці «Капітал» розглядає її як надлишок вартості продукту над вартістю елементів, спожитих для його виробництва, тобто над вартістю засобів виробництва і робочої сили.

Поряд з цим К. Макконел та С. Брю означили це поняття як ринкову вартість продукції, виробленої підприємством, за вирахуванням вартості спожитих сировини і матеріалів, придбаних ним у постачальників.

Найбільш лаконічне та точне визначення цієї категорії, дали провідні економісти (А. Дарлінг і М. Таббз) Британського Департаменту торгівлі і промисловості, що є аналогом вітчизняного Міністерства фінансів, а саме – багатство, створене на підприємстві. Таким чином, можна стверджувати, що додана вартість – це створена на підприємстві нова вартість.

Додана вартість об’єднує цілі макро- та мікроекономіки, оскільки основою фінансового управління будь-якого підприємства є прибуток, обсяг якого прямо пропорційно залежить від розміру створеної доданої вартості, основою ж державного управління є валовий внутрішній продукт, який формується з доданих вартостей окремих суб’єктів господарювання. Тому держава намагається забезпечити оптимальні умови для створення на підприємствах максимального обсягу доданої вартості” [6].

Отже, держава зацікавлена в максимальному розмірі доданої вартості яка створюється суб’єктом підприємницької діяльності. При цьому вона не регламентує стосовно до якої продукції додаткову вартість створювати заборонено. Автор не знає такої продукції. Є певні види медикаментів до ціни яких не додається сума податку на додану вартість, але не відомо чи є такі нормативні акти, які б забороняли до ціни додавати торгову надбавку,

збільшувати ціну на величину прибутку, що власне і є джерелом доданої вартості.

“В сучасних економічних умовах одним з основних індикаторів діяльності економіки в цілому, галузей і підприємств виступає додана вартість. Вона є одним із найбільш впливових оціночних показників діяльності економічної системи, галузей та підприємств і являє собою вартість виробленої продукції за вирахуванням матеріальних ресурсів і уречевлених послуг, які було спожито в процесі її виготовлення. Тобто вона включає в себе прибуток, заробітну плату і амортизацію конкретного суб'єкта економіки, а також податки. Додану вартість формують характеристики продукції, які підвищують її якість та привабливість при зниженні витрат на виробництво. Чим глибше ступінь перероблення продукції, тим вище її додана вартість за споживанням (вартістю сировини, матеріалів, електроенергії тощо, спожитих у процесі виробництва). Зростання доданої вартості на рівні економіки країни свідчить про її ефективність. Водночас в умовах ринку вартість кінцевого продукту повинна відповідати вимогам та можливостям покупців, зважати на їх купівельну спроможність та соціальну вагомість продукції” [7].

З усього сказаного варто акцентувати увагу на фразі: “Зростання доданої вартості на рівні економіки країни свідчить про її ефективність” [7]. Отже, збільшуючи додану вартість любого товару, що легально існує на ринку країни, ми тим самим робимо економіку країни більш ефективною.

“Аналіз теоретичних інтерпретацій поняття «додана вартість», які викладено в багатьох наукових працях, засвідчує аналогічність поглядів дослідників у формулюванні його сутності, зокрема «вартість, яка додається», «додається на кожній стадії руху товару», «розраховується як різниця між виторгом від реалізації товарів та послуг і витратами на придбання сировини», «частина вартості, що створюється в конкретній

організації», «показує реальний внесок підприємства у створення вартості конкретного продукту» і т. д.» [8].

Не з автором даної роботи [8], а з визначенням, що додана вартість «показує реальний внесок підприємства у створення вартості конкретного продукту» я хотів би поспорити, а точніше заперечити його, через те, що воно є не вірним, помилковим, є намагання завуалювати потяг виробника до прибутку, розмір якого обмежений лише можливістю заплатити споживача і ніяк з реальним внеском не пов'язана. Достатньо зростання потреб споживачів на той чи інший товар чи послугу, як миттю зростає його ціна, а отже і зростає додана вартість, при незмінних затратах на його виробництво, а отже незмінній собівартості. Додана вартість це дійсно «вартість, яка додається», яка показує прагнення до наживи. На споживачу наживається виробник, додаючи до його ціни вартість, на створення якої він і пальцем не повів, наживається Держава, стягуючи податки з цієї доданої вартості та тільки споживач залишається зі збитками, заплативши набагато більше за отриманий товар, ніж в нього був вкладений сукупний продукт всіх членів суспільства, що були залучені в ланцюгу його виробництва.

Поняття доданої вартості сьогодні використовується і до проведених наукових досліджень. “Відтак основними елементами академічної доданої вартості стало створення пакета документів щодо...” [9].

Таким чином робота, яка виконується при написанні даного документу також є створенням академічної доданої вартості, яка буде додана до всіх активів, котрі будуть створені з використанням даної академічної доданої вартості.

“На мікроекономічному рівні додана вартість взагалі не обчислюється і не використовується. Разом з тим, основним макроекономічним показником результатів функціонування економіки в статистиці України, як і більшості країн, є ВВП (валовий внутрішній

продукт), тобто сума валової доданої вартості галузей чи секторів економіки (виробничий метод), або сума оплати праці, чистих податків і валового прибутку (розподільчий метод). Отже, на мікроекономічному рівні основним показником є прибуток, а на макроекономічному – додана вартість.

Додана вартість є більш фундаментальним критерієм результатів діяльності підприємства ніж прибуток, оскільки вимірює його діяльність у цілому. Розподіл доданої вартості на заробітну плату, дивіденди, нерозподілений прибуток, відсотки за користування кредитами, податки та відрахування до фондів соціального страхування надає інформацію про відповідні частки винагороди усіх учасників корпоративних відносин – найманого персоналу, постачальників капіталу (власного і залученого), держави” [10].

Хоча для цілей оподаткування використовується податок на додану вартість, по сьогодні так і не має прямого методу вирахування додаткової вартості, існує лише непрямий метод нарахування податку без встановлення величини самої доданої вартості.

Отже, крім відповідей, які містяться в аналізі вище приведених джерел інформації ніяких інших знайдено не було і тому відповіді на поставлені питання, які не містяться в наведених джерелах ми отримали шляхом логічних міркувань. Якщо читач все ж знає інші погляди, опубліковані в відкритих джерелах, які автору статті знайти не пощастило, то автор буде вдячний, якщо читач їх надішле на адресу електронної пошти автора, яка наведена в даній статті, а при необхідності надіслати конфіденціальне повідомлення, читач може скористатись відкритим PGP/GPG ключем автора, який теж є невід’ємною частиною даної статті. Є також можливість надіслати повідомлення за допомогою програми Bitmessage (на момент написання статті є доступною безкоштовно на

такому інтернет-ресурсі: <https://bitmessage.org>) за адресою, що вказана у даній статті.

Висновки даного дослідження і перспективи подальших досліджень. На підставі вище викладеного сформулюємо відповіді на поставленні вище запитання.

1. Додану вартість мають право створювати фізичні або юридичні особи, які мають право на отримання прибутку, через те, що не можливо отримати прибуток без створення тим чи іншим чином доданої вартості.

Отже, створювати додаткову вартість має право кожен.

2. Метою додавання вартості до будь-якого активу є прагнення до отримання прибутку особи що здійснює додавання вартості. Адже прибуток не можна отримати поза складовою доданої вартості. Прибуток не можна отримати окремо, не створюючи додану вартість.

3. Ніяких обмежень на розмір доданої вартості автору знайти не вдалось при дослідженні літератури та інших джерел. Автор буде дуже вдячним, якщо читачу відомі такі документи й читач про них сповістить на адресу електронної пошти автора.

4. Додана вартість може додаватись будь-ким і не обов'язково виробником продукції. Існування торгівлі, як такої, є цьому прямим доказом.

5. Збільшення доданої вартості суб'єктами підприємницької діяльності позитивно впливає на макроекономічні показники будь-якої держави, збільшуючи валовий внутрішній продукт ВВП.

6. Акції та інші цінні папери, як приклад монетизації доданої вартості.

Ідея монетизації доданої вартості не є новою. Уже понад кілька сотень років випускають акції компаній та фірм, акціонерних товариств, як

форма монетизації доданої вартості. Таку ж роль виконує і ряд інших цінних паперів.

У 1934 році швейцарський кооператив WIR один із перших в історії людства за допомогою внутрішньо кооперативної розрахункової одиниці CHW додав додану вартість до швейцарського франка і практикує таке додавання до моменту написання даної статті, покращуючи ВВП Швейцарії за допомогою вперше створеного "гібридного активу".

7. В матеріалах подальших досліджень ми будемо використовувати терміни, яким дано визначення в даній статті. Простими активами ми будемо називати такі, що складаються з одного складника. Наприклад, кисень, водень, вода, поліетилен, нафта, вугілля, електроенергія. Складними активами або гібридними активами ми будемо називати такі активи, що складаються з кількох простих активів. Як складова частина детектора правдивості складних активів буде використано код, який міститься в додатку.

8. Сфера оподаткування є джерелом формування державного бюджету будь-якої держави, тому вона вважається сферою, що відноситься до, так званих, критичних технологій. У 1994 році 16 травня постановою КМ України номер 310 [11] і документами що її пояснюють, до критичних технологій були віднесені наукові розробки в податковій сфері, а отже вони мають пряме відношення і до доданої вартості.

Додаток. Включення у статтю можливості зворотного зв'язку з автором вимагає розміщення специфічного матеріалу, включаючи роз'яснення для непідготовленого читача, які підготовлений читач може упустити.

Адреса автора статті для повідомлень у Bitmessage:

BM-2cVm1KHJaC5oxHiBpXtaL29NsCttcDmFbA

Адреса електронної пошти автора статті: zhartun@ctemplar.com

Публічний PGP ключ автора статті:

-----BEGIN PGP PUBLIC KEY BLOCK-----

Comment: GPGTools - <https://gpgtools.org>

mQINBFyWAqABEACwN00fjFAC7AZQEvHXhQdDSdY9M7EEBxxawdHw
oe3py4Ry6JWkRuI8PRztow0mgXa+pHSg1Z+ucjyRjKp5+6qm4bwLdXUh/IgJ
OCa6LTCOLIYsZo0nOHlH7ifQNR1qvYJC+KK053cNLHt3TIviFXIMAK05k
zwDjmrz5kg4UsWHb/GzFOsXpHWb16r07LJ4uDMIq800sb75Qd75mlIhZzjbh
C3l19lDIdHRI3R6mH6OpmI7qfc0VfYMW9GNujAFSQohLkRv1Ac7CEOPBI
aUGbu7YbMe2we/H00wRTwAFN2A3RSjGi4fhaj8791XpCp4NaMQx0mYIH
H27CYG8kx6zvBhwjMpErGLvSpsBytUwMDu6Axb3VGSQsd2m1mKR5i8yk
QptTtJY8C6D+PcskOkW8dMz+rFzAZBY+sysxtZZcIKGNS8NuwB1Bj36gfK
7o0pKpVh8XC4FLzOkhnwcSaTT3zI17O1+F5yr0WNfBU9b29PzeSiHFc8mBp
3p7jMh/IO9iNwe/2WrNI7PwXnLMEvSZrXYZHRG3JIBgm81mqY1VIFG94iv
SVjQYHR7DPHOMC3fKi0Mr5vz97PGx7/XnsAZZlyLOl/rUkDexyBkKYw17
+XbXgaK9bhxaF7XfCjK2CddTcg9Zg51klGKJuX9jQEnpVAJ/ZCauQtxEyyw9
GYRwJwARAQABtGFQYXZlbCBPLiBaaGFydHVuIChWYWx1ZSBBZGRlZ
CBTY2llbnRpZmljIEludmVzdGlnYXRpb25zICYgSW1wbGVtZW50YXRpb25
zKSA8emhhcnR1bkBjdGVtcGxhci5jb20+iQJOBMMBCgA4FiEEBodb55ekBX
EL2KxhwLuOvHza/S4FAlyWAqACGwMFCwkIBwMFFQoJCAsFFgIDAQA
CHgECF4AACgkQwLuOvHza/S64cg//QeTW0wNPuHkLaa5e/eY0Af4YGte/c1
dB10pf9DNV9tuQ4UR6C+y1uLSHCzZISl537hwaGrMQ7L/6K0QYidYKpOtr
NZ76u9a+3dUxUxTXPpo9IqYkjruUjvZ352BUz34dhEAtiul0RUszNxcaRcgH
GSgk+Qj4AeGTxOj61RbiNgKvrpl2PanWn5xUVyZ1IjCB0FFc/dPwk4/K1AL+
rYJw/60A28JrvdbjeC265frRFckP7Je+syhTvN1lvFqXfATEul35175FHfQit3xI
PM0WfP8FwYOrCC5nlXFOwHK3fl2wYcv7GMq9B/Z3M0gMOtOhiRV57iBv
Dal7UM77kgvCBLWCK7FojJ68XPAozpEKhOhtuf+Zn5uNsA3XJMEw0c3R/
pYP3F5xlyW94wjGIP0oO06+Aj42Yusarn5LASpCOJPhBnN6WwkdXqQdL3I

KMh9yYvzoCILbMyPe5Iyb9ekYyQu461qx0/6KY9A2WS/FwLW+A0ywbB+
VD2zGIhCZx4rpN7wAcZZzo6KMdAG4jOKiB/4EygznBtpn5dvToUgTf1Kdg
C+tUrbScVknkUG0zRmKKLEkXrjs6t3u85/acKC4hhk0FwYQk/q+JPFJvGkI1F
zP+JHIMQy5u79TKgbsD1nW39tlfvuO5aXUebJ7OPJdLxL7Yd3s+PhQvG0D/
AZzdzq5Ag0EXJYCoAEQALMa9xeFUwAZvm7bv105QbRezUkzHLHm7enJc
UtKisqRGk5pX1Lsr1bLWDS6H57n6I748HkNBzgXvT58h1x5/WkDs2sQHpkS
lsHui44QSxQHyyQcvnMmcFchatx5Kmqq9Q+YKw5Gm5TfvxWPDRT73LPA
Wejma9xQvfd8ecEoBay7cKfY13Mk/O8nb8NrIREhBFgcKnW3VrcCFLTy0Hh1
tlscZA3jAuFNnRHZfsVbebDk0uFk8Wo8J9/FgTWGEK1IpaAhVzuk61A/I84z
UefCP+paS0TbeQJzgN+ZxGdresjIRvMR8cTbxOBgRVSTXdTmZxFZWjjPbEr
kep2qEXVcyFTEuT5iC6fn3ZCZ8prXdkomkiGkSCqS/05VIbq2C5VZ2XOwtek
cmechSLjG7Jvz00CtjJbIYsWCvEi661YyQ3GRse0HbsoV+T+g3gI34KSt1eala
20euYcK44Br43H9B3trOZnBg4NgYFMobGMqQjI7z+CmXTJ7hKV2HO1pTz
gOyC9IG+CjNPifrsHIBpaj9jgrIahEqa1mHzysD4DVx5q+Yc4ILsXJItulGQb8S/t
iCnmTaIGib+ad/fSRsOwCLUM4NxWGHCC/8/MOqIaWLHnaiSk7Pw1HcKL
x23G22qJd6fHfI+w528AsVwo+vQoNdRUQ+Ov+7c1h2pYFvghmNe6TABEB
AAGJAjYEGAEEKACAWIQQGh1vnl6QFcQvYrGHAu468fNr9LgUCXJYCoA
IbDAAKCRDAu468fNr9Lo0xD/9/N2DCBIiGirLzH5YHmB+H2/tRIJkbLE+hN
OeerZvGIP+wmOinK7Da8w7NcFRDyV5gq82ruNYWOn4FHadMfFSzVyx4
vqBZ/T2Xa1hglDvK7eobetCDLdmNADJVoupKWcHauCnQQLrRrAhZX6V9j
8FqPRVuOgst/DgEMZg50tNOQ6M2OsyQT7o6NRIYCqw6f8s/ZGBtnBEjdyZ
qulR4IVFdwlpQalkSsHJ5kNIHhO6I4SpuCqhfnA870rEAYVrzIa4ikcE7P4FGa
Pf9Go9Kf+43qB7DVwHxUhavo74EhxYOI8dG+jvX6s3p9OgRVJnWQW9xX
Ms7ms1pn5b3d1xA683IWen1Z7AEBujejN5QTrKJU6198rYboLSVn/8FrFxxQ
+Wx4qmtpAAzd7kKumU7f4NOA2+PNtNxP2wCNx9PHMe8QEUpbL+cCxIk
+FL9rRsMPr7bY4wqZp6vc6UR/LjTFCnyEKuVDg053AFVgKMsafqXxRBn0
MsqjA5Bey6i7vJwAs4hRkAeCirziD/p3aBiZd8qfos9ndj8yH80eDSLgCcFdRDp
4JorAtU6JtCKUSeJMmY3i87e6Fi+9S7U2Urm9w9nuGMjPLk+QbsC2hT02glz

7zI3praQbuCaA8oZskAjuQehuVWyaQHmwB9NXeyVW+pSZ6rnPW0SsS8Sr
YzOnnqQhg===nz1G

-----END PGP PUBLIC KEY BLOCK-----

Параметри публічного ключа автора статті:

Дата створення ключа: 2019-03-23

Дата загрузки ключа на публічні сервери ключів: 2019-03-23, 2019-03-24

Bits: 4096R

KeyID: 7CDAFD2E

Fingerprint: 0687 5BE7 97A4 0571 0BD8 AC61 C0BB 8EBC 7CDA
FD2E

Список інтернет адресів серверів, на яких зберігається публічний ключ автора:

<https://pgp.mit.edu>

<https://keyserver.pgp.com/>

<https://pgp.key-server.io/>

pgp.uni-mainz.de/

<https://keyserver.mattrude.com/>

keyserver.ubuntu.com:11371/

<https://www.rediris.es/keyserver/>

keyserver.oeg.com.au

<https://pgp.net.nz/>

Кожен з вищевказаних серверів має свій метод отримання з нього публічного ключа, який описаний на конкретному сервері. Наприклад, для того, щоб отримати публічний ключ автора з сервера <https://pgp.mit.edu> достатньо електронною поштою направити лист з ось таким змістом:

From (Від кого): Тут адреса Вашої електронної пошти

To(Кому): pgp-public-keys@pgp.mit.edu

Subject(Тема): GET zhartun@ctemplar.com

І Вам прийде на пошту, з якої Ви вислали запит, публічний ключ автора. Інколи сервер перевантажений, тому слід вислати повторний запит або скористатись іншими серверами зі списку. Публічний ключ Ви зможете отримати навіть у випадку, коли провайдер електронної пошти "@ctemplar.com" перестане існувати. В такому разі для зв'язку з автором скористайтесь адресою Біт месенджера (Bitmessage). При наявності фізичної можливості автор відповість Вам, а швидкість відповіді залежить від кількості запитів.

Зразок фрагмента іншого публічного ключа:

-----BEGIN PGP PUBLIC KEY BLOCK-----

Comment: GPGTools - <https://gpgtools.org>

```
mQINBFykqXsBEACy118sQCBhQ9TTLf/OcU5K1OhfBnEAtdRoIMc7Q3lsOf
99jCUgBXTUoNPcE7BwWNp9HS9e5siUQJgjIeqD808dNh3e8Ksn5oDfT/iBy
D9aw9x9cS+T8e96MG17SWWh65U5gqaywkLNZfA5aimZrl+S/Jem2wyCVB/ru
lmKrnQn6FFmPWsoOrD7easvq+8Q78DidXWnmX4NopHM6dJcYo8CLYFq/5
GgaAMPGMFQdmlPQ9Bnjtg3a3MT+szhNOOkbVdqbqo7w6nv6dFqTnykJlgk
0d9URwF0bkaQ9XriUI1nn97OV1hwbsg2jUvqJmBceIzLcyFrLynDh2FFo50R2
1FXAmZx8dzZQXmT+fmsAxwe26oooXErE77hfE5d7fqSORihkjpg0X6Ds7f
A5uJiollcO1lWnsGnyEoGRKppr+E/EeH3Q/2dQdrs3V4Z4A4QqP+eSNLxnPz
KBBUvIux8OGK5aM0kw76eblBdDjOp1wy23Lxxe2lvASVyIoRcg+1+JycxE
DBoGqbv3queFt1PXwbhe1JQ4OwI4tfgBw1UgU3erFZy2l
```

Література

1. Вікіпедія, вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Додана_вартість
2. Економіка. П. Самуельсон. Економіка. Том I. Тираж 25 000 екз. URL: <http://bibliograph.com.ua/economika-8/271.htm>
3. Уллубієва К.К. Додавлена та додана вартість: сутність та взаємозв'язок понять в бухгалтерському обліку. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/89458/86155>
4. Моя освіта – реферати, конспекти, доповіді. URL: <http://mojaosvita.com.ua/finansu/dodana-vartist-viznachennya/>
5. Світовий О.М., к.е.н., доцент. Додана вартість та її роль у розвитку агропромислового комплексу України. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.2/264.pdf>
6. Самарічева Т. А. Додана вартість як фактор конкурентноспроможності молокопереродних підприємств. Хмельницький університет управління та права. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/28982/1/125_210_211.pdf
7. Бокій О.В., Створення доданої вартості в ланцюгу “зерно-борошно-хліб”, науковий співробітник, Інститут продовольчих ресурсів НААН, м. Київ. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3688>
8. Кравчук І.А., кандидат економічних наук, Теоретичні засади дослідження формування доданої вартості. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_22/1/15.pdf
9. Академічна додана вартість (Стаття від 17 Березня 2017р.), Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. URL: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/international_connections/center_international_academic_mobility/mz_news/article2017/.
10. Особливості формування доданої вартості продукції на промислових підприємствах. Науково-довідна записка. Національна академія

наук України, Інститут економіки промисловості. URL:
<https://www.agro.dn.gov.ua/wp-content/uploads/2018/01/Osoblyvosti-formuvannya-dodanoiy-vartosti-produktsiyi.pdf>.

11. Постанова КМ України номер 310 від 16 травня 1994 року. Про розвиток і захист критичних технологій. URL:
<https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/310-94-п>.

References

1. Vikipediia, vilna entsyklopediia. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Dodana_vartist
2. Ekonomika. P. Samuelson. Ekonomika. Tom I. Tyrazh 25 000 ekz. URL:
<http://bibliograph.com.ua/economika-8/271.htm>
3. Ullubiieva K.K. Dobavlena ta dodana varnist: sutnist ta vzaiemozviazok poniat v bukhholderskomu obliku. URL:
<http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/89458/86155>.
4. Moia osvita – referaty, konspekty, dopovidi. URL:
<http://moyaosvita.com.ua/finansu/dodana-varnist-viznachennya/>
5. Svitovyĭ O.M., k.e.n., dotsent. Dodana varnist ta yii rol u rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy. URL:
<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.2/264.pdf>
6. Samaricheva T. A. , Dodana varnist yak faktor konkurentnospromozhnosti molokopererodnykh pidpriemstv. Khmelnytskyĭ universytet upravlinnia ta prava. URL:
http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/28982/1/125_210_211.pdf.
7. Bokii O.V., Stvorennia dodanoi varnosti v lantsiuhu “zerno-boroshnokhlib”, naukovyi spivrobotnyk, Instytut prodovolchyykh resursiv NAAN, m. Kyiv. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3688>.

8. Kravchuk I.A., kandydat ekonomichnykh nauk, Teoretychni zasady doslidzhennia formuvannia dodanoi vartosti. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_22/1/15.pdf.
9. Akademichna dodana vartist (Stattia vid 17 Bereznia 2017r.), Kyivskiy natsionalnyi ekonomichnyi universytet imeni Vadyma Hetmana. URL: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/international_connections/center_international_academic_mobility/mz_news/article2017/.
10. Osoblyvosti formuvannia dodanoi vartosti produktsii na promyslovykh pidpriemstvakh. Naukovo-dopovidna zapyska. Natsionalna akademiia nauk Ukraïny, Instytut ekonomiky promyslovosti. URL: <https://www.agro.dn.gov.ua/wp-content/uploads/2018/01/Osoblyvosti-formuvannya-dodanoi-vartosti-produktsiyi.pdf>.
11. Postanova KM Ukrainy nomer 310 vid 16 travnia 1994 roku. Pro rozvytok i zakhyst krytychnykh tekhnolohii. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/310-94-p>.